

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Compendium historicum - Cod. U. H. 20

Scholley, Friedrich von

[Sulzbach, Oberpfalz (?)], [um 1632]

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-231895](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-231895)

NATIVITAS
 Vita et obitus Caroli
 Quinti Imperatoris Ro-
 mani religio sine.

Anno a Virginis partu millesimo
 quingentesimo natus est Carolus. v.
 Gandavi ipse ferebat. Matris
 Apostoli. Natus est anno subleco
 qui ut Aug. Gratiae tertia postme-
 diam noctem hora. Patrem ha-
 buit Philippum Austriacum, Ma-
 ximiliani sapientissimi & moderatissimi
 Caesaris filium Regem Ca-
 stellae & Legionis. Præcipue in Fla-
 ndria natus, ex uxore fuit Johanna
 filia Ferdinandi et Elisabethæ
 Catholicorum regum Castellae
 et Aragoniae. Ad sacrum
 fontem duo sunt velut Equi-
 ter et digne clarissimi Caroly
 a Croja et Bergenses Satrapa
 itemque dux regii stemmatis He-
 roine Margaretha Britannica
 Eduardi quinti Anglorum
 Regis soror et Margaretha Au-
 nica Caesaris filia sponsor
 Cambricæ fuit. Mæchili-
 nia a matre educatus est apud
 Margaretham Maximiliani

Cæsaris filiam. Primum eij
 pueritiam gubernavit Lont-
 foy Bisonting Verugiag. Sen-
 quang vitæ gravis, et post hunc
 Guiliclmus a Croja Marchio
 Aniscotiae. Inveitorem habuit
 et Patriarum Florentinam
 Ultrajectinum camium The-
 ologum. Guiliclmus a Croja
 Marchio rebg militum, lucta-
 tioni, jaculationi, equitatu,
 equitationi, saltationi, ac-
 morum usui et venationi præ-
 dæ eum permittebat. In omni
 sua facile superabat con-
 titores suos, ne tamen eos con-
 tristeret, victorie bravium
 illis imperitæ batæ. Multa
 ei quotidie proponebat
 Veterum herorum ex facis et
 prophanis historijs fortia fa-
 cta, quin et Maximiliani spi-
 ratæ, et Ferdinandi Arma-
 toræ bellica facinora.
 Anno ætatis sue 15. sui
 factus Belgicis ditionibus
 gatus est, summa cum Bel-
 gicam oim gratulationem

um Gallorum Rege amicitiam
 obtulit, qui tam rebus regni tibi
 ut obtinereat. Anno etatis sue
 7. primo in Angliam mox in His
 paniam navigat, matrem et regi
 nocens humiliter et pietate
 in regnis Hispania in angustat
 quoniam Romanum ei legitur
 ano 1519. 19 die mensis Julij.
 a illi causa fuit maxime
 Germaniam redendi. In Bel
 lum nris Aquisgrani in Regē
 omnem coronatur et ungitur
 o tempore constanti lator Caro
 um et Franciscum regem pap
 uit.

De Corona Cesaris et
 alij solennibus.

Coronae Cesaribz daben
 et: Prima est Argentea Corona
 cui solent Regni, quam supra
 in procerum Aquisgrani unxit
 Secunda Ferrea Regni Longo
 adia. Tertia vero Aurea so
 lani Imperij. Praferuntur au
 tem Cesarum summi honore ca
 piteum. En sit geramataq pagi
 a condidit, Orbis autem cum
 cruce gemmis distincta

corona. Praefat juramentum, le
 quiter. Palmatica signi, humeri
 et brachium dextrum angustat.
 Datus ei sceptrum aureum, caesis
 rudatq, pomum aureum corona
 aurea insignis, trabe triumphalis
 salutatue Romani Imperator,
 digludentur bombarda, sparge
 tur in populum moneta aurea,
 creat Equites aureos, coenat solus
 Caesar, creat Equites secundo, in
 dicit Comitia, per siphones rubra
 et alba uina funduntur, hor ins
 gor toritur in machina aeternitatis.

De Adventu Caroli V.
 Imp: Augustini anno
 1550.

Venit Caesar Augustus in Profe
 sto Corponi Claudi, et quidem sua
 spe tardig venit, propterea quod
 in itinere passim etiam a Venetis
 per totam ditiones honorificionis
 simae esset excortis. In Comitatu
 Tirolensi ubi sunt celeberrima
 argentifodina oblatq est uti nullo
 argentis qui pretio acquirunt
 aureos 1700. Omnia huius
 stemmata mers aurea opere

presentans. Monachi vero pincel
 per Bavaria quatuor cum retinuerunt
 cum fratre Ferdinando et
 Cardinale Campogio, ita ut nul-
 lum officij et honoris congre-
 misse viderentur. In eo ubi jam
 Augustam adventare coepit, inci-
 piter eos et Ordines Imperij ei
 perquam reverenter obviam pro-
 ceperunt, et ubi ad so. vel so.
 passus appropinquarunt ex equis
 descendebant. Eo viso Caesar
 pro sua singulari et ipsi prope-
 modum in nata modestia ac
 humilitate una cum fratre
 Ferdinando itidem sedem sit
 in pedes honoris caussa. Incipit
 eum decantissima oratione prin-
 cipum et statuum omni nomine
 Cardinalis Mogunting Albertus
 Brandeburgicus, cuius inter Ele-
 ctoris prima fuit dignitas.
 Inde itum et ad urbem apud
 a Senatu et populo me-
 rogundo accepit v. b. Intra urbi
 excepit eum Episcopus Augusta-
 nus cum Clero et sub umbella

ad summam ad eum perduxit.
 Jam diu coepit mutari in noctem
 et ita Caesar ad Episcopi ades et
 Palatinas vocavit, alij ad alia
 hospitria dispersi sunt. Eiusdem
 vero diei vespera et mane sequen-
 ti multum egit per suos cum
 Saxonis et alij Lutheri suscipi-
 pibus ut innoxie sententiam
 blicae, qua gestanda erat Sacrosan-
 cta Eucharistia. Sed hoc ab ip-
 s imperator non potuit. Cum forte
 ad meridiem cum illis esset, ser-
 suscitavit enim illis ipsorum Con-
 vocatione. Idololatris enim ad-
 mitti ab ip. qui Eucharistiam adora-
 rent. Negant enim, nisi fuerit
 in Eucharistia extra tempus imper-
 nis. Fuit ea horrenda blasphemia
 sed illi in sua sententia tenue-
 re magna voce permanserunt.
 At vero Caesar reliquis principibus
 ut jam meridiem appropinquaret
 reliquis principibus, quorum illi
 magis erat numerus cum imper-
 nis quoque et Belgis.

interdictum est, no publico ad populi
sermonem haberent, donec religionis
negotium abisset. Quodam ta-
men Cosae episcopus constituit, qui sine
cujusq; potentia in summa a de-
conco narentur. Id quidem q; rari-
de causis ita fuit constitutum.

Erant enim divae aetate, sed non
concionatores de singulis ad se per-
tinent, ut tradere nihil audent, quae res
seditionis materiam prohibere vi-
debatur. Negotium religionis primo
tractatur, exhibetur confessio, ista
gesta, in ea aliq; sunt aeterni qd.
sua fides declarant protestantes,
aliq; quib; indicunt abusus ab ipis
mutatos, in prioribus multa dissi-
mulant, q; antea non docuerant;
in posterioribus vtriusq; mundum
se non abdere. Aliam, sed eam
retinere et summa reverentia et
libere yotatas q; forte omnes co-
munionis forent, idem q; confessio,
non abrogasse. Sed ea sulari-
tate moderata q; a nuntiata
supra dicit.

Bella Cazarum cum Protestan-
tibus.

Anno 1546. Savo et Landgravi
pucram cum Arcivatore ad Caste-
rum in castra mittunt qui episcopo,
lanc purporent ad belli armentum
deligatum. Hic vici germanorum
mos et belli denunciandi. Videtur
illi digni episcopo supplicio sed inultum
dimisi sunt cum tabulis pro se his-
tis nullis proterea literis aliq; de-
tis vel additis. Cosae quidem vici
episcopum nec in praece debuit.

Episcopus auxiliatur Pontificio & Rom-
sive Florentino, et Formiano,
sive 70000. et 300. Equum lecto-
ris armaturae 700. ducunt et
Hispani veant iam cum Casar.
16000. Geom: pedite Italorum
decem, Hispanorum circiter 10
equites hastati 2000. et proter-
hor aliq; ita ut in summa essent
20000. catapultarum et mille le-
vionis armaturae, nec tamen
adurant q; a Buzano in Belgio
conscribuntur. Cum hoc
cite et 36. tormentis

ming favore Deo fiat pugnandi po-
 testas: Et mox ut erat in quo Cō enim
 pedagra sicut non descendere arma
 induit, et acies procedere iubet. Ve-
 rum hostes cooptum iter Nordlingā
 vocat nihil intermitteret. Caesā,
 reatō pugna avidos sua spe frui
 proutur. Caesā Bonasertem ur-
 bem occupat. Dilingam possessit ve-
 nit, inde Lauringā se dedit. Saxo
 et Heljus illi pacis conditionibz cum
 Caesare agere caperunt. Rotenburgā
 Caesari se promittit in illo itinere de-
 dunt se Bosingenses Norlingen-
 ses, Dünckelshausenses. Ubi hostes fugerūt
 Rotenburgam a Caesare tenon, non
 modo caeteris perturbantur, atqz
 paulo post singuli domum in ora-
 tuntur. Landgraviā ubi Franco-
 furtum venit, de Constantibus decu-
 rionibz et civibz ut qd faciendum
 sit edoceret, respondit optimam
 liberationem videri, ut unaqz
 sui pericula suam caedam faceret.
 Saxo quoqz aliquot contractis de-
 scribitur in copiarum reliquijs do-

mum redit et in itinere ab Elie
 suscipit magnam vim pecuniarū ex
 torques.
 Palatingrueniam venit et impetret
 Item Ulmarfas. Augustus Argos
 toratenfos.
 Wintenbergiqz fit supplicē Co-
 ri.
 Caesare venit in Norbergam inde
 Egram, Albarum cum omnibus
 copijs et parte equitatz promittit
 ipse mox sequatur in ius vel magis
 mū intentō, ut cum Saxone du-
 retur pēgiz conflegendi oppor-
 tunitas, quam ille se vel Ulmar-
 bergam vel Gotham et in idēqz
 alia munitissima loca recipere
 Erat per id tempz Saxo quid
 Misianā oppidum gualitudo
 paulo ante crepuras. Eo se
 confert Caesare nonnullis vici-
 nere occupatis arābz et oppi-
 di. Cum iam non amplius
 bus militarijs esset a Misianā
 compertit Saxonē Wint-
 bergam convenerit.

Intererat inter eum et Saxonem
 fluvii latissimi fluvii, quem omnino
 transire non possunt, nisi Saxo ex
 pluribus manibus laboraret. Erat ne
 summa difficultatis et periculi
 Saxones ad Milburgem oppidum
 alterius fluminis ripa conse-
 xerunt. Interim nuntiatur Caesari
 idem in amplissimo lumine re-
 gnum in loco, ubi et hostes in regione
 aderent, et fluvii in centos in-
 viciniam passus pateret ut
 omni impetu et mole vel
 obstantibus horrorem incuteret.
 In hostes secundo flumine
 ubi defonbantur: sed id Ca-
 sarei conspiciunt, in primo in-
 tu in ipsum flumen emunt et
 hinc atque hinc solis ex aqua
 tantibus, densissimam pilarum
 ordinem in hostes mittunt,
 ut et navibus in terram se-
 dere et praecipiti fugae manda-
 cogantur. Ita commodis
 et ut tormenta traduci
 Caesari pontem curavit

generatim fieri: sed glaciis et
 fluvii, quam ut naves ab ipso al-
 latis sufficerent, milites hortantur,
 ut hostium conciam pontem ca-
 pient. Atque cum decem Hispani
 pedites velles disponunt, glaciis
 transire eos omni modis cony-
 hendunt, flumen transiunt, inter-
 tula hostium innuenera scaphas
 arripiunt caesi aliquot hostibus
 et ad citriorem ripam portabant
 incolantur. Saxo tum concioni
 intererat sed Caesari audito ad-
 ventu concio silens, exclamavit
 ad arma, miles ripa defendenda
 ad se iubetur. At Caesari ineditibile
 celeritate equi tres vadum tenta-
 re pontem, ex scaphis conyugere
 monet. Erat tum illic rusticus
 quidam juvenis robusto corpore
 cuius equos bisuges hostes pedes
 vix dici abstruereant, is Caesari
 vadum ostendit. Brevi tempore
 erunt Hungari Equites, cum
 ni tantum modo et

nentes, et cum eis locis armatura
 equitos, quibus singulis singuli milites
 sceleratissimè à tergo equis in sedibus
 adsumbi sunt. Inde cataphracti equi-
 torum subsequuntur. Caesarum voluerat
 equus Hispanus coccois sericeo villosus
 cuius aureo fimbria erat instructus.
 Ipse armis manutatis conspicuus et
 conciliata fascia bombicina aureo
 distincta superinductus caespide gem-
 mania capiti aptata breuem
 hastam venabulo similem ma-
 nu tenebat. Et sic ille princeps ra-
 tione praecavente alvum ingreditur
 et inclivis in ulteriorem partem
 dit ripam, atque cum eo ceteros oes
 saloq in terram evadit. Rursus
 cum a contumeliosis coronatis
 et equis duobus. Peditatus ponte
 nondum profesto traducit. Itaque
 Caesar omnia in celeritate po-
 sita celerem solo equitatu hoste
 feroci constituit. In ipso a-
 ctu cum hostes insequitur
 in statuam Christi

e traxerunt eorum equos totum
 et globulo trajectum erat. Id ille
 sig. principis conspicit magna
 animi dolore correptus iuravit
 in caelum, et dicitur inquit mo-
 do vobis facile poterit tantum se-
 ly ulitissimè sic conceptum profectus
 iter. Interim Alaricus oblata
 rei bene gerenda occasione Ce-
 sari indicat se iam in hostes
 immixto: tum armis à Caesaris
 nis in hostes fit impetibus ita
 ut mox in fugam involvitur equos
 peditatum praecedit et caedi ois-
 ioribus. Jam ad Lovellatam
 sylvam ventum erat, quaeque
 sim tanta armorum multi-
 tudine constructa vischatur
 ut insequentibus Caesaris
 moram afferrent. Sub et
 occisorum et sanctorum
 multo erat numerus: namque
 vero captivorum, erat
 plerosque Caesaris milites

vicinis et amplius captivi cir-
 cumferrent. Casarianis vendi-
 axonicos summa contentio,
 et in sequentiibus brevis ad Cas-
 am in media circiter illa
 constituitur nuntius de capite sa-
 xoni adfectus. Erat is in quo
 Christo armatus: cuius ad Casarem
 pervenisset vellet, ex equo de-
 scendit et dextram chirotheca
 strahens, Casar mitissimum
 utique ingereum neutrumque misit
 cum ille capite nudato. Ego in-
 quit potestissima deus ementis
 inu Casar tu tibi captivum
 addo. Ad ea Casar, Nunc ita
 videm me esse compellat ait cum
 nra secus feceris. Saxo enim
 Landagavius hoc verum tu-
 saltu non Casarem cum sed
 evoluit a Gandavo, qui se gal-
 Casarem dicitur in litteris
 publicis scribere et addidit
 Casar optimo merito
 et modo fortunam ipsam

esse videtur. Quo audito ille
 subtrahit: humerisque prois et
 capite demisso terram intus
 ingenuit vultu sari n. ignobili.
 Inde iterum petit a Casare, ut i-
 psam se trahere velit, ut solent
 capti principes. Ego vero inquit
 Casar, te ut meritis est tractabo
 max in castra adducitur.

*Cetera res gestae
 huius Imperatoris.*

Rex is annum complevit 4000.
 rebellis Mariani ab eo casian:
 Ad Saphiam Franciscum Gallicae
 regem vicit, captivum cum duo-
 bus filijs abduxit. an. 1526.

Turcam ex Ungaria et Rysa profli-
 gavit.

In Apollia ab eo vicijs signata
Boharissa Mulra sem ab eo
 expulsum in suas ditiones ite-
 rum immissit. Turcam Gule-
 ram & Algeriam occupavit
 an.

Saxones & Landgraviam
Habsia, eo modo relatum est

privos abdidit Protestantibus
ad Miliburgam caes. ar. i. s. q. 6.

In novo Orbe Terra Guatemica
multas Insulas sibi subiecit.

Tandem multis laboribus efati
qatq Imperium Romanum Ele
tionibus servitiant, et alia sua
regna Philippo 2. filio suora,
dedit, inquisus in monasterio
S. Justi in Hispania ibidem
in quiete vitam finit anno
1598. 21. Sept. et: an. r. e.
6. mens. 27. dies Granada se,
pultus.

Ingenio fuit Carolus V. harraco
nati, candido disciplinarum caput,
sunderam asido, taciturno, tra
ctabili pio, pietatis maxime fru
dioso, clemente, honesto, magnani
mo forti, reconciliabili multu
amicitia appetente, vindictae
non cupido, liberali, laeso, ama
bili dulci, versatili, prudente, sa
pienter provido, cunctabundo non
incipiti, non effreni, modesto
moderato, aequo, iusto, bono, vi.

rad, tristitia & gravitate magis
quam levitati aut leticia delib
terio hilari, semper constanti
atq; tranquillo, ubiq; sui simili,
nusquam et nunquam diffinili,
aut sui immemor.

CATALOGUS OMNIUM MONA-

stiorum, Templorum Sacellorumque in Urbe

Vindob. Austriae sumpta quae

intra moerem quae sita

Monasteria Virorum.

Templum Beatae Virginis ad Scotos.

Templum Minoritarum in ro. domo provincialis.

Templum S. Michaelis Cor. S. Pauli.

Templum Augustianorum Eremitarum.

Templum Cister. regularium S. Augustini ad S.

Dorotheam.

Templum Francisci ad S. Hieronimum.

Templum Capucinorum in nova foro.

Templum Dominicanorum ad S.

Templum Domus Praeceptorum Jesuitarum.

Templum S. J. J.

Templum Domus Navis. Jes. ad S. Annam.

Monasteria Monialium.

Aud omnes Anglos, de Regina S. C. de

Coenaculum Coeli.

S. Jacobam.

Ad S. Nicolaum.

Ad S. Laurentium.

Monasterium Imperatoris ^{nie} p^{ro}mo^{is} Jurisdictionis Ordinis Carmelit.

Templum cathedrale S. Stephani.

Ad S. Mariam in litore stari.

Ad S. Petrum.

Ad S. Carolum sub Hospitalis Curiam.

Ad S. Johannem in platea Curiam.

Ad S. Mariam Magdalencam, in coemitorio

S. Stephani.

Sacella.

SS. Catha in coemitorio S. Stephani.

SS. Ivonis in Schola Juridica.

SS. Virtutiginum S. N.

SS. Georgii in Winkel Kassau.

S. Ildebronis apud Curiam.

SS. Philippi Jacobi in domo S. Antonii S. A.

SS. Thome apud Proctorem.

SS. Katharina in domo D. Hafner.

S. In domo Lutzus S. A.

S. In Hospitali Calavo.

In Hospitali Calavo.

Extra Urbem.

Monasterium Quocinqvum in Suburbio S. Udalrici

Ibidem Sacellum S. Udalrici.

Monasterium S. Pauli, ante portam Carinthiam.

Monasterium Carmelitaram ante portam rubram.

Ibidem Hospitali S. Johannis.

Intra et Extra Urbem.

Monasteria in univ. sum. . . . 17.

Collegia Scholasticorum 3.

Hospitali Gratuum Misericordiae . . . 1.

Faint, mostly illegible handwritten text in a Gothic script, organized into several horizontal lines. The text is written in dark ink on aged, yellowish paper. Some lines are underlined with red ink.

Fragment of handwritten text visible on the right edge of the page, continuing from the previous page. It shows the right margin and the beginning of several lines of text.

Anno 1506. obiit D. Hieronymus Georgius perilectissimus haereticus,
 factus is Delphus apud Batavos oritur. Postquam cum fratre in migra-
 tione Germania quae disgrata persequeretur accurrunt, Delfium
 se contulit Kalendis Aprilis aetate salutis 1544. cum aliquot
 comitibus. Ibi civitatis statu diligenter explorato questu de suis
 calamitatibus, quae Evangelij causa proferunt a sestare supplex
 petit, ut Christi Jesu et Evangelij causa in civitate sancti
familia satis ample recipitur. Senatus liberaliter respondens
 et copiam illi facit cum suis Delfium migrandi. Erat homini
corpus quadratum barba flava oculi glacii et micantes, saena
gravis et sedatus, totius corporis motus, statu incessu decans,
 et ad omnem ut videbatur probritatem compositus. Senatus
recepto responso octavo Kalendas septembris misit Delfium
una multa familia, uxore, liberis, clientibus et servis reli-
quis comitatu et in civitate ad scribuntur. Deinde mira-
rentur domum sibi comparant, extra urbem arces et praedia
fundam opina emunt, conrubia contrahunt, et modis omnibus
talibus comparant ut vin boni et religiosi videbantur, nec
aliquid unde eis sinistre suspiceretur. Hujusmodi artibus id
comodo ususque efficit, et a pluribus magno in pretio habere-
ant. Hanc autem falsam opinionem augebat magna vis
auri, et preciosae res quas secum auferant, et ex inferiori
Germania quotidie ad ferbantur; pretoria regalis prope-
plendos et apparat, sed cum quodam modestia et tranquilli-
tate conjugatis. Habebat in ampla illa familia singulis
rebus suas functioes, nec quisquam supra virum aut inuitus

ad aliquid faciendum cogebatur. Porro callidus homo non laevi
 deo. Quoniam sub Johanne a Bruck se nominabat: tria
 ab illis diligenter curabantur: primum ne Davidis Georgij non
 prodere: deinde q̄ in patria conditionis fuisset: postremo
 ne dogma suum ulli vel Basileensi vel Helvetico aperiret.
 Interim in Germania inferiori et alijs semotis locis literis
 libris nuncijs factam suam continentem fovebat. Apud Hel
 vetios incredibili silentio vivebat. Sed quid humana possit
 vigilatia contra consilium praesentis Dei? Ex ipsius famili
 ribz quos de eius doctrina quidam dubitare creperunt.
 Ex ipsi facile principem ad se vocat, cui aliqui plurimum ⁱⁿ pre
 rat, nec sine stomacho ex illo percipitur, cur de re consi
 ma dubitare, an non crederet, se verum esse illam Davidem
 a Deo missum et his extremis temporibz regnum Israe
 ticum restitueret. Jacobiq; tabernaculum in saures?
 Sed post multam disputationem isti manserunt sententia
 et a Davide ille fectur abalienato, monuisse etiam per
 multos, ut a perniciosissima secta quam primum desce
 derent. Ad huc admodum conjurati viri conditionem
 accepit, q̄ e duabz, quas intra urbem habuit, scilicet al
 tera fulmine tacta est: altera quae in pagis magni
 fici exstruxerat, cum pretiosa suppellectile conflagravit.
 necdum post domo in qua ipse habitabat, tabulatum re
 penti concidit. Omnium vero molestissimum talis
 fectur adventum cycloni viri gravi ex Germania

inferos, qui Basilea Davidem ipsam totamq. eius familiam
 deliquisset. Ex percepto nauis, primum eiq. contagio morbo com-
 pra moritur, et mox ipse quoq. excedit e corpore, qui se Christo
 Domino praetulerat, et innoceatalem fingere, fuit hoc an-
 no Christi 8. Kalendas Ibris. Sepultus est honorifice in sede
 S. Conkardi. Eius mors non mediocriter perturbavit disci-
 pulorum animos, qui cum nunquam mortitum poterant: esse
 quod homo vinctorely falsis persuasione eorum sustinebat
 dum q. pollicetur esset, si intra triennium revivisceret et
 praestitum ea qua ipse ampliter promississet. Postbitum
 hoc paulatim coepit latens fraudis apertum, ita ut pleriq. jam
 scitarent, cum qui se Johannem a Bruck, atq. et ab Aue quam
 Basilea emerit Johannem a Birringen falso appellarent
 Davidem Georgium esse festa pestilenti prima auctorem qui
 se regem et Christum vuleratissime afferuisset. Haec fama
 perturbavit Senatorem Basileensem ut rem diligenter in-
 stigare daret suscipere. Itaq. 4. Idus Maji Anno 1559.
 Libet enim huc totam Historiam eorum in locum congere-
 re, ut postea sit necesse per partes ab Iohanne Davidi Georgio
 iam mortuo filij et quotquot in eiq. erant familia matres,
 quidam et extra familiam clientes et amici in Curiam
 accesserunt. Ubi eo venerunt omnes, Tribuniq. plebis
 nonnulla praefere de illorum simulatione et dissimula-
 tione postea interrogat, num Johannes a Bruck sit pro.

priam hominis defuncti nomen, ea unquam sine privilegio
 publico doceret. Ibi a nonnullis respondere est, nullam ipsos pro-
 priam habere sectam: a nonnullis vero non aliam se tenere
 religionem, quam qua Basilea doceretur. Nec se aliud noscitur
 nomine quam Johannis a Bruck quod a patria haberet:
 privatim quidem illum non tam docendi quam adhortandi
 causa quendam inter suos dixisse, nihil a Basiliensium
 conditionatorum dictis discrepantia. Erant homines videlicet
 cum hac ratione nihil esset comperitum iuberetur sedere,
 et singuli revocantur, et separatim interrogantur. At nec
 sic quicquam repertum est. Itaque iuberetur omnes ipsi in
 carceres adduci et haberi in vinculis. Mittuntur interim in
 senatu, qui in illorum actibus scripta omnia conquirant, si
 quid inde cognosci queat. Facta conquisitione per multi-
 libi de litteris repertis cum ipso Davidis ad vivum
 picta imagine abtransportantur, danturque Theologis ac
 Jurisperitis quibusdam examinandos, namque in iis sit
 divexum receptum. Faciunt illi diligentior quod
 iusserant, et Davidica ad senatum referunt. Sena-
 tus porro mittit ad eos qui in vinculis erant septem
 nos rerum capitalium, qui severa primum in interroga-
 tione nihil ab illis impetrant. Attamen cum quibus
 nonnulli ibi titubare videntur, accuratius inquirunt,
 et ibi tum quidam fateatur, qui se Johannem a Bruck

dixisset cum epe Davidem Georgium cuius nomen in Germania ruse
 rige tot esset turbæ excitatus. Porro cum ai nonnulla doctrina
 ejus decreta proponerentur furchstus se illam doctrinam non
 ex eo audire nec in libris egi invenisse, sed pro se eam scripsisse
 ri. Quod tamen in aliquo errant, ut etiam non essent
 cupere institui religio. Hæc ubi ad Senatum Septemviri ruti
 lerent, misit sunt ceteri concionatoris et Theologi tum ad
 eos qui in carcere erant, quam ad ejusdem familiaris for
 minas omnes. Ubi ad eos ventum est, uno enim tum viri q̄
 farentia respondens sedet statim ea q̄ ipsis tanquam da
 rido Georgij inventa essent propofita et cum complesti
 fidem quæ d'ajice tradatur. Deinde Senatus Davidica
 doctrinae capita quædam Academia et concionatori
 us confenda proponit. Omnis igitur à Historica
 omnia convocatur veniunt ad concionatores
 undiq̄ ea capita darrant. Postea Senatus jubet hoes
 carceribz educi & sub certis aliquot conditionibus
 mittere. Injs conditionibz et illa fuit, ut Davidicos
 bros omnes, sive typis excusos, sive manu scriptos, qui
 illo modo Davidicam fermentum redoleant, quos
 quod se habeant, mox in Curiam appertent, nec ullum
 atarica lingua scriptum librum apud se retineant.

Hac quidem ratione possent facile exstingui haeretic omnes
 sic cum omni damnatorum dogmatum scriptis ageretur
 Sed hanc legem in suis scriptis non facile toleraret do-
 gmatista Lwingiani et eorum similes.

Deinde post iudicium rerum capitalium de Davido Georgij
 cadaver, libri & reliquis ad eum pertinentibus in
 arcam productis extremum iudicium instituit.
 Inter alia obiciunt, quod ob eius perniciosaam sectam
 multi utriusque sexus, atque et propria mater eius in
 inferiori Germania vita multoties fuerint atque
 ea causa ipse inde aufugerit. Licet aliud Basilica
 texerit. Deinde pronuntiant ejus scripta omnia flam-
 mis excrunda, ejus cadaver sive ossa, et quicquid reliquum
 in eij sepulchro fuerit ostediandum, extra portam in sup-
 plicij locum una cum libris & imagine ejus ad vivum
 picta a carnifice trahendam illius simul omnia in
 cineres redigenda, sicut cum ipso Davide fieri
 supergeset. Porro bona ejus oia in ararium publicum
 inferenda. Postremo si quis contra hoc iudicium
 quicquam dixerit, fuerit cadere poena placendum.
 Sic illius infari hinc memoria prorsus abolita est.
 Cum carnifex cadaver ejus comburere voluit,

prius illud ita crevit, et ab ovis qui hanc rorissent vinum
 facili agnosceretur. Num satis adhuc integrum erat, p
 sectione flava barba. Erat a huc modo ornat, in capite vil
 losum e serico pubem purpuram suffultum habebat, et e roma
 rino corollam, caput pulvinum non ignobiles fulcibant: ipse
 andulata toga, q Camelotum vocant vestit: sic enim hanc
 res cum sepeliendum curaverant. Combustq ista. curatori
 tis sui coram maxima hominum frequentia. Fuit ille
 David magno in ingenio (sicut patet ut apud ludionem
 et ipse in prima aetate pingendi vitri artem sit secutus)
 sed malo pravog, p ex plurimis ejus libris Hollandica lingua
 compositis potest animadverti. Lingua Latina et oim aliarum
 in patrie rudis fuit. Ejar a doctrina multos continet exera,
 illos errores, e quibz paucos huc adscribam.

Primum est scribere, omnem doctrinam Moscos, Prophetarum
 eius Christi, Apostolorum & Discipulorum esse imperfectam
 et inutilem ad absolutam consequendam felicitatem, atque
 cum tantum alium traditam, ut hoies q pueros ad hoc usq
 temp cohereret: suam vero drem esse perfectam, et qua ho
 minum beate quest.

Secundum se verum esse Messiam patris charissimi filium,
 non ex carne sed spiritu sancto natum, se refiguratum do
 minum Israelis, verosq Levi filios, et vocem Dei tabernacu
 lum, idq non cruce vel morte et reliq adverso ut alter scilicet
 huius, sed clementia, et spiritus Christi, qui ipse a patre sit datus

amore & gratia.

Se dixit habere p^{re}sentem solvendi & remittendi p^{ro}curator et re-
tinendi, sed in extremo die totum mundum iudicaturum.
se majorem esse Jesu Christo, q^{ui} hic ex muliere in carnem natus
sit, se vero e^{ss}e spiritu sancto coelestem Christum natum et un-
ctum. Multa alia absurda nimis & impia scripsit homo perdi-
tus, et tamen hanc d^{omi}nia conatus est adferre sententia^m scri-
pturae divinae. Ita nullus fore tam est sceleratus et abominandus
Harricus, qui non iactaret Ves orbem.